

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 grudnia 2014 r.,
sprawy G. K.
skazanego z art. 279 § 1 k.k. i innych,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 22 maja 2014 r.,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 20 listopada 2013 r.,

p o s t a n o w i ł

- I. oddalić kasację obrońcy skazanego jako oczywiście bezzasadną;**
- II. obciążyć skazanego G. K. kosztami sądowymi za postępowanie kasacyjne.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W., wyrokiem z dnia 20 listopada 2013 r., w sprawie ... 423/12, rozstrzygnął w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonego G. K. w następujący sposób:

- orzekając w zakresie czynu zarzuconego w pkt I aktu oskarżenia, kwalifikowanego z art. 278 § 1 k.k. i art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. i art. 278 § 5 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., uznał oskarżonego za winnego tego, że w miejscu i czasie zarzuconym w akcie oskarżenia, działając wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, dokonał kradzieży dowodu osobistego, karty płatniczej /.../ Banku S.A., kart wstępu do sklepów Makro i Selgros, karty ZUS

i karty NFZ, na szkodę M. S., przy czym czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępczości, a więc uznał G. K. za winnego występku z art. 275 § 1 k.k. i art. 278 § 5 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k., wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Nadto w tym zakresie ustalił Sąd, że w czasie, miejscu oraz okolicznościach wskazanych wyżej, oskarżony zabrał w celu przywłaszczenia portfel z zawartością pieniędzy w kwocie nieprzekraczającej 400 zł, czym działał na szkodę M. S., czyn ten zakwalifikował jako wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. i na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 45 § 1 k.w., umorzył postępowanie w tej części;

- orzekając w zakresie czynu zarzucanego w pkt II aktu oskarżenia, uznał oskarżonego za winnego występku z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 278 § 1 k.k. wymierzył karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;
- uznał oskarżonego za winnego czynu zarzucanego w pkt III aktu oskarżenia, stanowiącego występki z art. 281 k.k. i za to wymierzył karę 1 roku pozbawienia wolności;
- orzekając w zakresie czynów zarzucanych w pkt IV-VI aktu oskarżenia, uznał oskarżonego za winnego ich popełnienia przyjmując, że stanowią ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., wymierzył oskarżonemu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
- na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył Sąd orzeczone wobec oskarżonego jednostkowe kary pozbawienia wolności w pkt I, II, III i IV części dyspozytywnej wyroku i wymierzył oskarżonemu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który na podstawie art. 438 pkt 1 – 4 k.p.k. zarzucił Sądowi:

- obrazę prawa materialnego, a to art. 91 § 1 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, w sytuacji, gdy w zakresie tym należało przyjąć czyn ciągły w ujęciu art. 12 k.k.;
- obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie art. 170 § 1 pkt 1 i 4 k.p.k. wobec nieuwzględnienia

wniosku dowodowego oraz art. 413 § 1 pkt 2 k.p.k. wskutek niezamieszczenia w sentencji wyroku dat poszczególnych rozpraw;

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mogący mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku;

- rażącą niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary.

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie kary pozbawienia wolności w rozmiarze umożliwiającym warunkowe zawieszenie jej wykonania, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Po rozpoznaniu wniesionej apelacji Sąd Okręgowy we W. wyrokiem z dnia 22 maja 2014 r., w sprawie ... 23/14, utrzymał w mocy wyrok uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego również wniósł obrońca skazanego K., który na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. zarzucił rażące naruszenie prawa, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., poprzez:

1/ Nieuwzględnienie zarzutu obrazy przepisów prawa materialnego, a to art. 91 § 1 k.k., co było skutkiem orzeczenia wobec skazanego rażąco niewspółmiernej kary 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyny z punktu od IV do VI części wstępnej wyroku, a w konsekwencji orzeczenie kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności i odstępnie od kary najbardziej adekwatnej ze względu na okoliczności czynu i postawę skazanego, mianowicie kary pozbawienia wolności z zastosowaniem instytucji warunkowego zawieszenia jej wykonania, zwłaszcza w sytuacji, gdy skazany przyznał się do zarzucanych mu czynów.

2/ Rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mogące mieć wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 213 k.p.k. i art. 214 k.p.k., poprzez nieuwzględnienie pozytywnej opinii o skazanym z jednostki penitencjarnej, w której skazany przebywał, podczas gdy uwzględnienie tej opinii doprowadziłoby Sąd Okręgowy do orzeczenia kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, w miejsce bezwzględnej kary pozbawienia wolności.

3/ Nieuwzględnienie zarzutu obrazy art. 170 § 1 pkt 1 i 4 k.p.k. i w konsekwencji uznanie przez Sąd Okręgowy za zbędne przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego

celem ustalenia wartości rozporów do szalunków, co doprowadziłoby do ustalenia rzeczywistej wartości tych rzeczy.

4/ Nieuwzględnienie zarzutu obrazy przepisu art. 413 § 1 pkt 2 k.p.k., podczas gdy niniejsza sprawa była przedmiotem rozpoznania Sądu Rejonowego na kilku rozprawach, gdy tymczasem w sentencji wyroku Sądu I instancji zamieszczono jedynie dzień 20 listopada 2013 r., kiedy to został wydany i ogłoszony wyrok w przedmiotowej sprawie.

5/ Nieuwzględnienie zarzutu obrazy przepisu art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k., co doprowadziło do orzeczenia przez Sąd Okręgowy rażąco niewspółmiernej kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności, podczas gdy uwzględnienie tego zarzutu doprowadziłoby do zmiany kwalifikacji prawnej czynu skazanego z punktu III części wstępnej wyroku Sądu I instancji z art. 281 k.k., na czyn z art. 278 § 1 k.k., a w konsekwencji do orzeczenia wobec skazanego kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie wyroków Sądów obydwu instancji i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu we W. do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator Prokuratury Okręgowej w W. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem w trybie określonym w art. 535 § 3 k.p.k. W przedmiotowej sprawie skarga zmierzała do kolejnego zakwestionowania prawidłowości dokonanej przez Sąd pierwszej instancji – i zaakceptowanej w pełni w wyniku kontroli apelacyjnej przez Sąd odwoławczy – oceny materiału dowodowego oraz ustaleń faktycznych, a zarzuty kasacyjne stanowią powielenie zarzutów apelacyjnych. Tymczasem postępowanie kasacyjne nie może stanowić powtórzenia postępowania apelacyjnego i nie jest swego rodzaju trzecią instancją odwoławczą, mającą służyć kolejnemu weryfikowaniu poprawności zapadłych orzeczeń w sądach pierwszej i drugiej instancji. Sama kasacja została skonstruowana w taki sposób, iż zarzuty dotyczą w istocie wprost wyroku Sądu pierwszej instancji, zaś poprzez ich powiązanie z zarzutami pod adresem orzeczenia sądu odwoławczego, jej autor stara się

doprowadzić do poddania ocenie przez Sąd Najwyższy ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Rejonowy.

Całkowicie niezasadny jest zarzut naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 457 § 3 k.p.k. i art. 433 § 2 k.p.k. podniesiony w kasacji obrońcy skazanego K. Sąd Okręgowy rozważył wszystkie zarzuty i wnioski podniesione w apelacji obrońcy tego oskarżonego i wystarczająco umotywował swój stosunek do nich. Uzasadnienie wyroku Sądu odwoławczego w pełni odpowiada wymogom określonym w art. 457 § 3 k.p.k. Wbrew sugestiom obrońcy nie można utożsamiać faktu nie podzielenia zasadności podniesionego w apelacji zarzutu, z brakiem ustosunkowania się do niego. Zresztą należy po raz kolejny zauważyć, iż kasacja jest wręcz kalką apelacji. Przy pewnych tylko modyfikacjach niezbędnych dla nadania skardze formy kasacji powieli prawie wszystkie zarzuty apelacji, a także znaczną część przywołanej na ich poparcie argumentacji. Tymczasem powtórzenie w skardze kasacyjnej argumentacji prezentowanej uprzednio w apelacji może być skuteczne tylko wówczas, gdy Sąd odwoławczy nie rozpozna należycie wszystkich zarzutów i nie odniesie się do nich w uzasadnieniu swojego orzeczenia w sposób zgodny z wymogami określonymi w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Motywy kasacji wskazują natomiast wprost, że jej autor prezentując własną ocenę dowodów opartą na ich jednostronnej analizie, polemizuje z ustaleniami faktycznymi i oceną wiarygodności dowodów wskazujących na sprawstwo skazanego w omawianym zakresie, a nadto kwestionuje fakt wymierzenia kary pozbawienia wolności o charakterze bezwzględny.

Należy również przypomnieć, iż stopień szczegółowości rozważań Sądu odwoławczego uzależniony jest od jakości oceny dokonanej przez Sąd I instancji. Jeżeli ta ocena jest wszechstronna, pełna, logiczna i wsparta zasadami doświadczenia życiowego, a więc odpowiada w pełni wymogom nałożonym przez reguły z art. 7 k.p.k., to wówczas Sąd odwoławczy zwolniony jest od drobiazgowego odnoszenia się do zarzutów apelacji, kwestionujących w rzeczywistości taką ocenę.

W takim wypadku wystarczające jest wskazanie głównych powodów nie podzielenia zarzutów apelacji, a następnie odesłanie do szczegółów uzasadnienia wyroku Sądu pierwszej instancji. Jakkolwiek jest rzeczą oczywistą, iż na Sądzie odwoławczym

cięży obowiązek rozpoznania wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, nie oznacza to jednak bezwzględnego wymogu szczegółowego umotywowania każdego argumentu. Jeżeli Sąd odwoławczy podziela w pełni dokonaną przez Sąd I instancji ocenę dowodów, może zaniechać szczegółowego odnoszenia się w uzasadnieniu swojego wyroku do zarzutów apelacji, gdyż byłoby to zbędnym powtórzeniem argumentacji tego sądu (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2009 r., III KK 381/08, Lex Nr 512100; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 października 2007 r., III KK 120/07, Lex Nr 322853; z dnia 2 sierpnia 2006 r., II KK 238/05, Lex Nr 193046*). Skoro w przedmiotowej sprawie Sąd I instancji sporządził uzasadnienie swego wyroku w taki sposób, iż w pełni odpowiadało wymogom z art. 424 § 1 k.p.k., nadto zawiera ono pełną i rzetelną ocenę całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego, to Sąd odwoławczy nie miał potrzeby jeszcze bardziej szczegółowego, niż to uczynił, odnoszenia się do poszczególnych zarzutów apelacji.

Słusznie Sąd odwoławczy podzielił stanowisko Sądu I instancji, iż czyny zarzucane oskarżonemu w pkt IV – VI aktu oskarżenia, a przypisane w ust. IV wyroku, stanowią ciąg przestępstw w rozumieniu art. 91 § 1 k.k., nie zaś czyn ciągły w ujęciu art. 12 k.k. Trafnie podniósł prokurator w pisemnej odpowiedzi na kasację, że dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne jednoznacznie wskazują, iż w przypadku tych przestępstw skazany nie działał w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, lecz jego zachowania miały charakter losowy i przypadkowy.

Zgodnie z brzmieniem art. 12 k.k., dwa lub więcej zachowań, podjętych w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, uważa się za jeden czyn zabroniony. Natomiast, jeżeli sprawca popełnia w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu, dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw, sąd orzeka jedną karę na podstawie przepisu, którego znamiona każde z tych przestępstw wyczerpuje, w wysokości do górnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę. Należy wyraźnie podkreślić, iż sam fakt, że czyny zabronione, których dopuścił się skazany, podlegają jednakowej kwalifikacji prawnej i nastąpiły w krótkich odstępach czasu, nie jest wystarczającym, aby przypisać oskarżonemu popełnienie jednego czynu zabronionego w warunkach

określonych w art. 12 k.k. W realiach procesowych niniejszej sprawy nic bowiem nie wskazuje, by G. K. obejmował jednym zamiarem wszystkie zachowania tworzące przypisany ciąg przestępstw, już w momencie realizacji pierwszego z nich. Nie ulega natomiast wątpliwości, iż skazany decyzję o popełnieniu kolejnego czynu podejmował nagle, okazjnie, poszukując środków na zakup narkotyków. Wreszcie, podkreślenia wymaga fakt, iż zarówno w apelacji, jak i w kasacji, poza polemiką ze stanowiskiem Sądu, nie przedstawiono żadnych merytorycznych argumentów mogących przemawiać za przyjęciem w omawianym zakresie kwalifikacji z art. 12 k.k.

Za dowolne należy uznać stanowisko autora kasacji, że gdyby Sądy obydwu instancji uwzględniły pozytywną opinię skazanego w zakładzie karnym, to z pewnością doszłoby do wymierzenia kary pozbawienia wolności w rozmiarze umożliwiającym zastosowanie instytucji warunkowego zawieszenia jej wykonania. W pierwszej kolejności wypada zgodzić się ze stanowiskiem Prokuratora, iż pogląd sądu co do charakteru opinii ma charakter ocenny i w związku z tym nie może być kwestionowany w trybie kasacji. Niezależnie od tej uwagi należy stwierdzić, że brak jest podstaw do wywodzenia, iż opinia zakładu karnego dotycząca skazanego Kościka znajdowała się poza sferą zainteresowania Sądów I i II instancji. W szczególności takiego stanowiska nie można przyjąć tylko z tej przyczyny, że w pisemnych motywach do wyroków tychże sądów, opinii takiej nie wymieniono wprost. Sąd Rejonowy na stronie 10 uzasadnienia wyroku wskazał przekonująco i obszernie przyczyny, dla których należało wymierzyć wobec oskarżonego bezwzględną karę pozbawienia wolności. Jak wywiódł ten Sąd, przeciwko możliwości wymierzenia kary w niższym rozmiarze i zastosowania instytucji warunkowego zawieszenia jej wykonania, przemawiają przede wszystkim takie okoliczności, jak uprzednia karalność oskarżonego, jego niepoprawność i brak efektów wychowawczych dotychczas stosowanych kar. Sąd podkreślił m. in. – *„...oskarżony wymaga poddania go resocjalizacji, przy czym w ocenie Sądu, winna to być resocjalizacja w warunkach izolacji zakładu karnego, albowiem tylko taka kara może odnieść skutek w odniesieniu do osoby oskarżonego, gdy inne łagodniejsze środki okazały się być nieskuteczne”*. Stanowisko Sądu Rejonowego w tym zakresie zostało w pełni zaakceptowane przez Sąd odwoławczy, który

dodatkowo podniósł, iż Sąd I instancji „wziął pod uwagę właściwości i warunki osobiste oskarżonego, jego sposób życia przed popełnieniem przestępstwa, a także, jak to nakazuje przepis art. 53 § 2 k.k., zachowanie po jego popełnieniu...” (s. 10 uzasadnienia).

Za oczywiście bezzasadny należało uznać również zarzut z pkt III *petitum* kasacji, jakoby w postępowaniu przed Sądem I instancji dopuszczono się obrazy art. 170 § 1 pkt 1 i 4 k.p.k., wobec oddalenia wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wartości skradzionych rozporów do szalunków (przestępstwo z art. 281 k.k. przypisane w ust. III wyroku). Podobnie Sąd odwoławczy nie uwzględniając podniesionego w apelacji tożsamego zarzutu, nie dopuścił się naruszenia prawa w tym zakresie. Należy zaaprobować stanowisko Sądów obydwu instancji, iż zbędnym było przeprowadzenie takiego dowodu. Sąd I instancji uwzględnił na okoliczność wartości skradzionych rozporów do szalunków zeznania świadka G. B., uznając je za wiarygodne. Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 7 k.p.k., organy postępowania kształtują swe przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Dla rozstrzygnięcia kwestii rzeczywistej wartości przedmiotowych rozporów nie było niezbędnym zasięgnięcie wiadomości specjalnych, skoro rzecz sprowadzała się do nieskomplikowanych i wymagających podstawowej wiedzy rozważań.

W odniesieniu do zarzutu z pkt IV *petitum* kasacji, dotyczącego obrazy przepisów postępowania, polegającego na naruszeniu przepisu art. 413 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez zamieszczenie w sentencji zaskarżonego wyroku jedynie daty wydania i ogłoszenia wyroku, z pominięciem wskazania wszystkich terminów rozpraw, stwierdzić stanowczo należy, że uchybienie to, jakkolwiek formalnie zaistniało, nie miało rażącego charakteru i nie wywarło żadnego wpływu na treść wyroku. Takiego wpływu nie wskazano w żaden sposób również w kasacji, porzeczając tylko na podniesieniu zarzutu. Jak trafnie podniósł Sąd odwoławczy, tego rodzaju uchybienie może co najwyżej stanowić podstawę do sprostowania orzeczenia w trybie art. 105 k.p.k. (s. 9 uzasadnienia).

Trudno do końca właściwie odczytać – nawet przy zastosowaniu dyrektywy z art. 118 § 1 k.p.k. – rzeczywistą treść zarzutu V *petitum* kasacji. Z jednej bowiem strony, obrońca zarzuca Sądowi odwoławczemu rażące naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., wobec nieuwzględnienia zarzutu z pkt III apelacji, dotyczącego obrazu art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k.

Z drugiej jednak strony wyraża przekonanie, że uwzględnienie tego zarzutu przez Sąd Okręgowy, doprowadziłoby w konsekwencji do wymierzenia łagodniejszej kary wobec oskarżonego, a zwłaszcza, poprzez warunkowe zawieszenie jej wykonania. Wreszcie, analiza zarówno samego zarzutu kasacji, jak i ogólnikowego jego uzasadnienia wskazuje, że w istocie rzeczy autor kasacji kwestionuje ustalenia faktyczne Sądu I instancji dotyczące przypisanego w ust. III wyroku przestępstwa z art. 281 k.k., przyjętą w tej części kwalifikację prawną czynu, a pośrednio, wymierzoną w ust. V wyroku karę pozbawienia wolności. Niezależnie od faktu, iż zarzut ten jest na pograniczu jego prawnej dopuszczalności, trzeba zwrócić uwagę, że również jest oczywiście bezzasadny. Do podniesionego w tym zakresie zarzutu apelacji, Sąd Okręgowy odniósł się wyczerpująco na stronach 8 – 11 uzasadnienia, a stanowisko tam zaprezentowane należy w pełni zaaprobować. Uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego w omawianej części jest wnikliwe, przekonujące i w pełni odpowiada kryteriom z art. 424 § 1 i 2 k.p.k. Sąd dokonał właściwych ustaleń faktycznych, zebrane dowody poddał rzeczowej i zgodnej z zasadą swobodnej oceny analizie, z której wyciągnął trafne wnioski. Wyczerpująco także przedstawił argumenty przemawiające za potrzebą wymierzenia oskarżonemu K. bezwzględnej kary pozbawienia wolności, na co zwrócono już wcześniej uwagę w niniejszym uzasadnieniu.

Mając na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności Sąd Najwyższy oddalił kasację obrońcy skazanego w trybie art. 535 § 3 k.p.k. jako oczywiście bezzasadną. O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., obciążając nimi skazanego.